

teri si je postavil narod sam, v „Narodnem domu“, za kateri so prispevali vsi stanovi in kjer bode odslej pribežališče rojakom iz vseh krajev. Bodi to dobro znamenje, da so se združili skupščinarji v „Narodnem domu“, da zboruje prva v njem družba, ki deluje na jedinstvo vseh Slovencev, „Viribus unitis“ je tudi naš slovenski rek. Naj bi vendar že jenjal prepir mej brati. Če velika dvorana v „Narodnem domu“ še nima svojega imena, naj se imenuje „Concordia“. (Dobro klici.) Govornik je potem pozdravil skupščinarje, povdarjajoč, da se bodo danes prepričali, kako nerazdružljiva jedinstvo je vladala mej člani odbora, in izrazujoč upanje, da ohranijo slogo vsi, prišli iz raznih krajev slovenskega ozemlja, je zaklical: Slovenskemu narodu „Concordia“ — „Sloga“ (Živio-klici.)

Za predsednikom je zborovalce pozdravil župan ljubljanski gosp. Ivan Hribar s sledečimi besedami: Velecenjene dame! Častita gospoda! Kot župan bele Ljubljane pozdravljam Vas vse prav prisrčne. Ponosen sem, da me je takoj prvo leto mojega županjevanja dotela velika čast, pozdraviti v imenu mesta Vas premile sestre in predragi bratje, ki ste prihiteli z vseh strani, koder prebiva naš rod, da v njega prvostolnici darujete srca svoja na altarju domovinske ljubezni. Zares, redkodaj vidi bela Ljubljana družbo, katero bi isti plemeniti nagibi bili priveli skupaj, katero bi isto srčna čutila tako tesno družila, kakor Vas, slavna in častita gospoda; a če jo kdaj vidi, tedaj ta družba nikdar ni tako številna, tedaj se nikdar ne odlikuje po taki — rekel bi sveti — harmoniji, kakor velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda, na kateri sta zastopana oba spola in vsi stanovi. In take harmonije je potreba. Čuvajte torej, gospoda slavna! da se ohrani; čuvajte to zlasti Vi, katere je zaupanje soseser in sobratov postavilo družbi na čelo. Ohranila se pa bode, ako „družba sv. Cirila in Metoda“ ostane vedno zvesta načelom, katerim ima zahvaliti svoj postanek in se skrbno izogiba vsega, kar bi količkaj v stanu bilo vzbujati domnevanje, da se je od teh načel oddaljati začela. Kjer gre za veliko, kjer gre za sveto stvar, ostani naše uho vedno gluho za tajna prišepetavanja, in naj prihajajo od katere strani koli. In velika, sveta stvar je, za katero ima delovati družba sv. Cirila in Metoda. Vsaj se ima v bran postavljati proti onim pogubnim nakanam potujčevanja, s katerimi nemški in laški naši sosedje upajo krčiti število naše ter tako odvzeti nam teritorij lno last; last one prekrasne zemlje, na katero smo privezani po spominih mladosti s srčnimi vezmi. In kako se to dela gospoda slavna? Nežno mladino, katero najslajša vez govornice spaja z ljubečo materijo, hočejo oropati te vezi ter tako izrupati jej ono najlepšo cvetko, ki klije v otroških srcih, čut ljubezni in spoštovanja do bitja, katero je življenje svoje postavljalo v nevarnost za dete svoje, katero je negovalo in odgajalo ta najdražji si zaklad. Gospoda slavna! Zgražamo se, kadar čitamo v zgodovini, kako so dirje turške čete trgale materam od prsi nedolžno dete ter jo morale. Barbarstvo nazivljamo to po vsej pravici. A kaj naj predragi moji! rečemo o tem, kako se dandanes odtujujejo deca materam? Ne moré sicer otroci; a trgajo se jim srca iz živih teles. Gospoda moja! To je moderno barbarstvo. Proti takemu modernemu barbarstvu delovati je dolžnost nas vseh, zato pa nam je k srcu prirastla družba sv. Cirila in Metoda, katera si je delovanje v tem smislu postavila za nalogo. Da bi nje delovanje bilo uspešno, to je moja želja in to bodi, gospoda slavna! vaša skrb. V to ime Bog pomoz!

Županu se je za pozdrav zahvalil predsednik, in poudarjal, da bodi Ljubljana vzgled drugim občinam, kajti Ljubljana jako veliko žrtvuje za družbo. Zatorej „Bog živi Ljubljano in njenega župana!“

Tajnik g. Žlogar je poročal o družbinem delovanju v m. l.: Naša družba je v zadnji poslovni dobi stopila v drugo desetletje svojega obstanka. Pred najjstimi leti sklicala je vrle domorodce v središče slovenskih dežel, da se posvetujejo, kaj storiti v obrambo one naše mladeži ob slovenskih mejah, ka-

teri preti nevarnost potujčenja. V tedanji čitalnici so utemeljili našo družbo, ki naj bo sredotočje oni požrtvovalnosti, brez katere je nemogoče oteti kaj mladeži iz neprijateljevih rok. Za danes Vas je, čč skupščinarji, družbino vodstvo zopet sklicalo v prvostolnico slovensko in sicer v tisti dom, v katerem bo družba imela svojo stalno pisarno in posvetovalnico, kateri je zgradila skupna požrtvovalnost slovenska, da se tu zopet posvetujete in navdušujete za slovensko šolstvo. Kako tolažilno bi bilo, ko bi po preteku prvega desetletja vodstvo moglo stopiti pred Vas in zaklicati veselo vest. Po vsem ozemlju, kjer prebiva naš rod, je že upeljana slovenska šola za slovensko mladež! Naši nasprotniki so se spametovali, so opustili pogubonosni svoj lov na slovensko deco. „Schulverein“, „Südmark“, „Lega nazionale“ so odložili bojno kopje ter v miru zaspali. Natornim in ustavnim pravicam je zadoščeno tudi na Slovenskem, kajti vsi poklicani faktorji delujejo za vzgojo naše mladeži v slovenskem duhu. . . zdaj se torej lahko mirnim srcem razidemo in svoje delovanje raztegnemo na drugo polje kulturnega razvitka za naš narod. A to je le pium desiderium — pobožna želja — ne v razhod, nego le še v tesnejše združenje Vas kliče vodstvo, kajti ni še prišel čas, da bi opustili „usiljeno nam samoobrambo“. Prav zdaj je naša družba nastopila novo pot, položivši temelj šolskovzgojevalnim zavodom, kateri bodo — trdno se nadejamo — njeno slavo oznanjevali še poznim rodovom. A, da boste, čč skupščinarji, te splošne uvodne besede bolje umevali, treba kar poseči v posamezne stroke družbinega delovanja ter je naslikati vsaj v glavnih obrisih, iz česar se boste prepričali, da sme vodstvo s ponosom kazati na uspehe, katere je dosegla naša družba.

(Dalje sledi.)

— **Dopolnilna volitev za državni zbor.** Vsled smrti držav. poslanca kanonika Kluna se razpisuje za sodne okraje Ljubljana, Vrhnika, Litija, Zatičina, Ribnica in Velike Lašče nadomestna volitev v dan 29. septembra.

— **Ljubljanskega Sokola izlet v Kranj** se je razvil v pravo narodno slavnost. Udeležil se ga je ljubljanski „Sokol“ z nad 60 člani z starostom dr. Tavčarjem na čelu, „Gorenjski Sokol“ z 34 člani, na čelu mu starosta V. Majdič, „postojnski Sokol“ je poslal starosta dr. Treota s 15 člani, „tržaški Sokol“ starosta dr. Gregorina, „goriški Sokol“ starosta Gabrščeka. Razven sokolskih opazili smo obilo drugih društev. Slovenski biciklistični klub „Ljubljana“ je bil korporativno s 30 člani navzočen. Dasi je vreme že zjutraj slabo kazalo, zbralo se je na stotine občinstva na ljubljanskem kolodvoru, od koder se je v dveh vlakih odpeljalo proti Kranju. Na vseh postajah se je moralo priklopiti novih voz, osobito v Škofjeloški se je izletnikom pridružilo mnogo rodoljubov in rodoljubkinj s škofjeloško čitalnico na čelu. Po sijajnem sprejemu na kranjskem kolodvoru se je jel slavnostni sprevod sokolskih društev pomikati skozi bogato z zastavami okrašeno mesto. Pred mestno hišo je došlece v krasnih besedah pozdravil kranjski župan gospod Šavnik, na kar mu je v lepem govoru odgovoril starosta dr. Tavčar. Popoldne ob 5 uri se je pričela ljudska veselica z veliko javno telovadbo. Telovadbo, ki se je vršila na v to nalašč zgrajenem velikem telovadišču, je v vsakem oziru sijajno uspela. Osobito so se proste vaje izvajale z občudovanja vredno točnostjo. Telovadba na orodjih, katere se je poleg ljubljanskega udeležil tudi postojnski „Sokol“ pod predtelovadstvom staroste dr. Treota, je tudi na tem polju pokazala velik napredek slovenske telovadbe. Po telovadbi sta se spustila dva balona, mladina se je razveseljevala ob raznih mladinskih igradah, med katerimi je osobitno radost in smeh vzbujala igra z lovilnikom, toda dež je nanagloma prekinil veselje in zabavo in spodil mnogobrojno občinstvo pod gostoljubne strehe kranjskih gostiln. Pri Majarju se je nadaljevala veselica, kolikor so to pripuščali skromni prostori. Godba in petje sta se menjavala z navdu-

senimi govori in le prekmalu je poklical sokolski rog Sokole v vrsto in k odhodu. Spremljani od neštevilnega občinstva so se ob zvokih godbe in sokolskih rogov podali na kolodvor in še burno pozdravljani po vrlih gorenjskih Sokolih odpeljali proti beli Ljubljani.

— **Naš divni Bled** je letos obiskalo izredno mnogo tujcev, znamenje, da je čedalje večje zanimanje za naravni kras naše Gorenjske. Tujci so zasedli tudi vsa stanovanja v zasebnih in navadnih hišah. Le žal, da izredno deževje zadnjih tednov toli sprijuje veselje letoviščarjem.

— **Predkoncesijo** za zgradbo male železnice, ki naj bi vodila iz južnega kolodvora po mestu in v Šiško, na Vič in Kurjovas, je podelilo c. kr. železnično ministerstvo kranjski stavbeni družbi. Železnico bi naj gonil par, elektrika ali pa konjska sila.

— **25letnica čitalnice v Staremtrgu pri Ložu** se je preložila na nedeljo dne 23. avg. Slavnost obeta biti lepa. Udeleženi se je tudi Ljubljanski Sokol, ki bo nastopil tudi v telovadbi. Slavnostni govor ima preč g. drž. posl. A. Koblar in društvo razvije tem povodom svojo novo zastavo.

— **Slov. planinsko društvo** je dne 10. t. m. ob udeležbi 95 turistov otvorilo slovesno novo kočjo na Kredarici pod vrhom Triglava. Med udeleženci je bilo tudi 15 dam in zastopniki Čehov in Hrvatov. Na vrh Triglava je dospelo hkrati 60 planincev. Navdušeni govori in petje so se vrstili na vrhu in ob otvoritvi kočje, katero je č. g. župnik Aljaž blagoslovil. Koča ima prostora, da lahko v nji prenoči 60 oseb.

— **Učni tečajji za slamnikarstvo.** Po prizadevanju deželne odbora, trgovske in obrtniške zbornice in dotičnih občin, je ministerstvo za uk. in bogočastje na predlog c. kr. deželne vlade ustanovilo v namen povzdige slamnikarstva na Kranjskem v nastopnih krajih v jesenskih in zimskih mesecih 4 do 6 tednov trajajoče učne tečaje za slamnikarstvo. Ti tečajji bodo v Domžalah, Moravčah, Rovi, Mengišu, Kamniku, Šmarci, Dolskem, Trzinu, Radomljah, Prevojah, Lukovici in v Cerkljah.

— **Slavnostno odkritje** spominske plošče skladatelju Gregoriju Riharju vršilo se bo 25. t. m. v Polhovem gradu.

— **Konjsko dirko v trab** priredi konjerejski odsek kmetijske družbe kranjske dne 14. septembra t. l. v Št. Jarneju na Dolenjskem.

— **Utopljenega so našli** dne 2. t. m. otroci iz Bohinjske Bele pri kopanju v bohinjski Savi 70letnega srenjskega reveža Valentina Ropreta. Najbrže je šel sam v vodo iz obupnosti, ker je baje po neprevidnosti zanetil veliki požar, o katerem smo zadnjič poročali, da je vpepelil več poslopij v Bohinjski Beli.

— **Velika nesreča** bi se bila kmalu minolo nedeljo zjutraj pripetila na dolenski železnici. Med Škofljico in Šmarjem sta si tovorni in osebni vlak vozila nasproti. Ko je osebni vlak vozeč iz Šmarja se prikazal iz predora, prisopihal mu je nasproti tovorni vlak. Sreča, da sta strojevodji pravočasno opazila bližajočo se nesrečo in sta vlaka ustavila. Potniki vozeči se z osebnim vlakom so bili vsi zbegani, videči v kaki nevarnosti so bili. Le malo je manjkalo in vlaka bi bila v predoru skup trčila. Kdo je zakrivil pomoto, bo preiskava dognala.

— **Grozovit vihar** podoben ciklonom, o kakoršnih čujemo iz Amerike, je divjal dne 6. avgusta zjutraj v kamniškem okraju v smeri od Vodice proti Brdu. Podrl je brez števila napolnjenih kozolcev, odkril streh in otesel in polomil sadje. Pretrgal je telegrafično žico na dveh krajih. Drevje je lomilo kar na pol in izkoreninilo največje in najstareje hoje in hraste. Poljske pridelke je vse pomandralo. Po gozdih je napravilo neizmerno škodo. Prizadete so najbolj občine Vodice, Moste, Suhi dol, Mengiš, Šmarca, Homec, Lukovica, Prevoje, Rafolče, Krašnja, Blagovica, Rova. Škoda se ceni v vseh občinah do 80.000 gld.

— **Iz Ivanjcev pri Radgoni** se nam piše dne 7. avgusta: Dne 1. avgusta imeli smo nevihto z točo, zrna so tehtala 25—30 gramov, in od tega dne naprej do danes vsak dan naliv. 6. avgusta zjutraj bila je taka burja, da je najstareji ljudje ne pomnijo zopet z točo, stare hraste je z korenino trgalo z zemlje. Negovske grajščini je izruvalo 18 starih sadnih dreves. V Lokavskem vrhu podrlo je smreko čez kravji hlev, ter kravo in tele ubilo. Na več poslopjih je strehe raz njih pometalo. Vinogradi, kateri so lepo kazali, so tako poškodovani, da se še prihodnje leto ni obroditve nadjati.

Turške grozovitosti na Armenskem.

„Sankt-Peteburgskije Vjedomosti“ pišejo o klanji Armencev sledeče:

„To pripoved posnemamo iz francoskega lista „Reveu des Revues“ Mož, ki je prebil po svojih trgovopravkih ves čas teh dogodkov v mestu „Urfi“, se je skrival v gostilnici. Jeden del teh dogodkov je sam iz okna videl, drugi del mu je pa pripovedoval njegov znanec Turek, ki je v tem času tudi v Urfi bival. Po končanem klanju se je pripisovalec teh dogodkov, ker ga nikdo ni poznal, oblekel po turški in se odpravil iz Urfija v Biredžik.

Dne 15. oktobra 1895. l. se je v Urfiju raznesla vest, da so ob najstarejših predpoludne blizu stolne cerkve napadli Turki armenskega bankirja Bogosa in da mu je jeden izmed njih doprinesel pet smrtnih ran. Priče tega, nekoliko mladih Armencev, zgrabili so razbojnika in ga prignali na glavno stražo. Tam dasiravno se je dokazalo, da je ravnal na povelje kapitana, so da vendarle prebodli z bajonetom. Truplo njegovo so vojaki prinesli pred hišo guvernerja in so rekli, da so je cteli „gjavrom“ (psovka kristjanov). To je bil začetek dolge vrste béd urfskih Armencev.

Tolpa, lahkoverna, da so tega Turka ubili Armenci, je po vsem mestu kričala, da se morajo vsi neverci poklati. Ponoči se je slišalo streljati, zjutraj so Turki raznesli govornico, da so Armenci poskušali, pa brez uspeha, napasti turške dele mesta. Tolpa, ko je zaslišala to, se je vrgla s krikom „slaven je prorok Mahomet“ na bazar oropat prodajalnice armenskih kupcev. Ropanje so se deležili tudi vojaki, a policija, priča besnosti tolpe, jo je pa še hujskala. Nakrat se prikaže na basaru Hassanpaša. „Hajd', fantje,“ je kričal, „celih 48 ur imate na razpolaganje! Pokoljite Armence in vsa ta bogastva bode vaša.“ Tolpa, pa deroča za ropanjem, ne sliši besed paše. In glej, vojaki na njegovo povelje z bajoneti in kopiti pušek potiskajo tolpo z bazarja in vse plane proti armenskemu delu mesta s krikom „slaven je prorok Mahomet“. Tolpi slede ženske, udarjajo v tamburine in plešejo, kakor da bi bile na svatbi. V trenutku so bile na samem stoječe hiše Armencev oropane Armenci pa poklani. V armenski del mesta udreti se Turkom ni posrečilo. Razkačeni vsled tega neuspeha so se Turki zopet vrnili na bazar, kjer so 1700 prodajalnic popolnoma oropali. Kar je bilo boljšega, so pobrali vojaki iz prodajalnic, ostalo